

تصویر ابو عبد الرحمن الکردي

کورته باسیک له:

زانیاریه کانی قورئان

نووسینی:
حسن محمد امین پێنجوونی

زنجیره ی (۱۰۰) کتبی کورده ی
[طرحه (۱۵)]

کورتە باسکە ئە زانباریەکانی قورئان

نوسینی :
حسن محمد امین پێنجبەزنی

چاپی یەكەم

ز ۱۹۹۷

ک ۷۱۸

فہرست

✧ ناولی کتیب ، کورتہ ہستیک لہ زانیاریہ گانی قورشان

✧ نووسینی ، ماموستا حسن پینجیونی

✧ چلی یہ گہم ۱۴۶۸ھ ۱۹۹۷ز

✧ تیراز ، ۲۰۰۰ھ

✧ مافی چاپ پارٹیزراوہ یو نلوفندی رۆشنبیر

✧ زمارہی سپاردن (246) سالکی ۱۹۹۷

پیشہ کی

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد وآله
وصحبه وسلم

خوشنمیری بہرِ یز :

... لہ سال ۱۹۸۰ء خولہای نویسنی بسینک کہوتہ سمرم
لہ بارہی قورناتنمہ لہ ماودی دوو سالدا ہاسہ کم لا گہلالہ سرو ..
ہشتا پاک نویسم نہ کرہیرو، قہدہری خوا واپرو کہ بہزی دروہادی
نورتمیلہوہ وانہکم ورہ بیستہ ساودی سالہکی رصیق لہجہگاہا
ہکوم، نہ لہتہ خوا شتہکی (انقلہر) کردوہ کہ تہسہ ناگامان
لری نہ، شتہکی ناشکرابہ قہدہری خوا ہعمووی خورہ، ہگرہ
نومشی کہ لہ رواالتدا زہ حصت و تازارہ لہ ناوہرؤکدا ہمر خورہ .
سویاسی ہرہیان بز خوا لہسر شم ہدمو نازو نیصت و
ہدشتہی..

لہ ماوہیدہا شو ہاسہ قورناتیانہی کہ گہلالہ کرابرو ہشتا
پاک نویسم نہ کرابرون۔ پاک نویسم کراو لہجہپیش درلو کہوتہ
دستی خورنہمران ہمنای (تہستا دلتہام) لہو کتہبہدا چہند
ہاہتہک ہاس نہ کرابرون پاش ہجہاپ گدیاندنی ہیرم کہوتہوہ .
کہہاس کرہنہان پورہستہ۔ لہمرنومدی چاپ کرہنہکی شو زوری
ہوہستہ۔ ویستم شم ہاہتہانہ ہسہرہدخو لہ چاپ ہسہم۔ تا
فرستہتہک دم ہصق ہموشی خوا ؟

شہر ہسواہارم خوا بیگاتہ زہ خورہی پاشہرؤم و سوہشی
ہمین بز میلہتہ کم۔

ہمدہن ہنجوینی
ملہمانی

قورئان چەند واتای ھەمە ؟

... قورئان چاروونگی کرداری (قرا،) ھەمە لەسەر کەشێ (قەلان)،
 وەك (غفران) و (شكران) و شەي قورئان سەن واتای ھەمە:
 ١ / كۆكردنەمەو نەكەشەن بھەمە گەمە. وەك دەلەن: (قرا،) قرا،
 (قرا،) واتە: كۆی گەردەمە ھەمە كۆكردنەمەو پێكەمەو لكانەن،
 پێھەمە پێش ﷺ دەفەرموئ: (ھەوائی نەمەو كانی پێش خۆتانی
 تەھادەو ھەوائی خۆشتان و ھوكسی تەوانتانی تەھادە.)
 .. پێھەمە پێش ﷺ وەسفی قورئانی كردووە. ھەم پێھە قورئان
 نە و خاڵانەي كۆكردنەمەو كە پێھەمە پێش ﷺ ھاسی كردن.
 .. وە ھەمە ھەما دەشگر نەجەن كۆكەرمەو ی سەرورە كانی سەن
 چەركە قورئان (١١٤) سورەتی تەھادە كۆی كەروونەمەو پێكەرمە
 لكانەنوو..!

٢ / ھە واتای خۆنەنەمەو دەلەن: (قرا، قرا، و قرا،) . واتە:
 نووسراوە كە یە خۆنەنەمەو خۆنەنەمەو، كە قورئاندا ھەم واتا ھە
 ھاتووە ھەروەك دەفەرموئ: (لانا قرا، فاتح قرا،) القەس/ ١٧. واتە
 تێنجا كە خۆنەنەمانەو تێش پێكەمەو شەین خۆنەنەمەو كە. گەم
 نایەتەدا و شەي قورئان ھە واتای خۆنەنەمەو ھە..

٣ / ھە واتای (نەو) بۆ ھەمەو كۆتێھە پەرۆزەش ھەنوو. نەو ھە خوا
 ﷻ دەفەرموئ: (ان ھەا القرآن ھەنەي لھي القوم) الاسراء/ ٩. واتە:
 پێگەمەن نەم قورئانە - نەو كۆتێھە پەرۆزەي كە خوا ناردووەتە
 بۆ پێھەمە پێش ﷻ - رەنەمەو خەلەكی دەكات بۆ راست ترین و
 چاكت ترين رێگە..

... ھەمە ھەما خۆی گەمەو ﷻ دەفەرموئ: (وانا قرا، القرآن
 فاسمەو لہ وانصوا لھکم ترجمون) (الاحزاب/ ٢٠١).
 واتە: نەگەر قورئان خۆنەنەمەو تێرەش گۆتەي بۆ بگەرن و
 بێتە ھەنگ بێ..

.. لەم دوو جەگەمەدا قورئان ھە واتای سێھەم ھاتووە كە
 بێتە ھەمەو ھەمەو پەرۆزەي كە خوا ناردووەتە بۆ مەھد ﷺ.

١ واتای فەرمووە ھەمە كە پێھەمە پێش ﷻ كە (ترەسەي،) رەواپەشی دەكەن.
 وەرگیراوە لە (الاباء العظمى) لایەمە / ١٣.

پېنځمه یی قورنات

زانپاڼی قورنات شناس پدم جزه پېنځمه یی قورناتپان کردوه:
 قورنات تمو فمر مروده خواپېرېږه که به وهی خورا
 ناردوویعتی بز محمد ﷺ و تمنا سورعتیکې (معجزه) پېښه. واته
 کهس ناتوانن وینسه ی سورعتیکې دانستن - پېښوړی
 (موتواتر) پیمان گمېښتوړو خوړندتموړه گمې غیبادهت و
 پهرستشو دواپن کتېږی ناسمانیږه) ...

.. نم پېنځمه، تموات و نهچل و زهروړو هو حووف به
 قورنات نادرنه قهلم چرنکه خورا بز پېغمبرمړانی نری ناروون و
 نهچاروون بز محمد ﷺ. هروها (حدیث یی قسې و حدیث النبی) به
 قورنات دانانن چرنکه خوړندتپان غیبادهت نیږه. واته لهشوردا
 ناوترین لمبانی قورنات. بهلام قسې (معجزه) کتېږه پېښوړه کان و
 فمر مروده ی قودس فمر مروده ی پېغمبر ﷺ له بازنه گدا دهچنه
 هروړه چرنکه نموانه هېچپان بز (تحدی) نههارون...!!

سرووش (الوهی)

.. لسموړتای پادکمانوړه پېنځمه یی قورناتپان کردو گوتان
 (خوړا به وهی ناروویعتی بز پېغمبر ﷺ با بزانیږ (وحي) چ
 واتاږه کی هیمو شهره چوړنعتی هاتنه خواروړی چوړن بوړه...!!
 .. وهی وشه په کی عمر به ږه: واته گمېانفتی تمو زانپاروړو
 رانستېږی که خورا بېهوړن قسېری پېغمبرمړانی بکات... وه

¹ متواتر (موتواتر) وشه په کی عمر به ږه واته کزمدلېکی زوره له
 کزمدلېکی زوری ودرگوتن لاهه گانه دواپن گمې. قورناتپان بز به پسرې
 ده لېږن موتواتر چرنکه کزمدلېکی زور له دهسې پېغمبرمړان ﷺ
 پېښوړو، کزمدلېکی زوری ترېش لدهسې نوانپان پېښوړه به جزوړی که
 پېغمبر ﷺ له دهسې هاتره ندم کزمدل به کزمدل گمېخوړه لاهه
 گمېښوړه نهچم بېن گوران و بز زیادوگم...!!
² نم پېنځمه له کتېږی (الیا المظبوط) د محمد عبده له دواز و روح النین
 الاسلامی) ماموستا علف عبدالفتاح طنز ودرگوتوړه:
³ واته چکه له قورنات فمرمانپان بېن تمکوره به خوړندتموړه ی. همر لسم
 موړه پان بوړو نویښتموړه بهشلموړه کی گشتی دراکموت...!!

له كورد هوارېدا پتې دوتړن (سرووش) نهم وشمېه هرچمنده
له كوردېدا په كاره مهترن په لاق سمه چاوه كډې فارسيه جا
له بهر توغې له سهه احمداو پنجې موسلمانان له وشې وهڅې
باشتر تنه گڼن تا وشې (سرووش) و له بهرمان كاتنا وشمېه كې
كوردې راسمېشه وشې وهڅې له تروسته گممانا په كاره دههين:
بهم چتراندي خوار وهو بهم شترانه وهڅې تر پشمېر

هياترود:

٦ / غلبونش وانست

خاتون عاتيشه. (هاتين: (اول عاتيشه به رسول الله ﷺ من الوحي
الولي: الصالحة في اليوم، فكان لا يرى رؤيا إلا جاءت كأنه كليل الصبح) -سورة
الحجر في بدء الوحي-

واند: یکم مجبار که وحشی بتر پیغمبر خوار هاتوره
بشیره ی خفونی راست بپورده، هر خونپنکی که کانی نوسننفا
سینایه وک سیمای، بره میان دهاته دیو روی دودا.

٧ / المَشْفُوعُ، وَفِيكَ، وَفِيكَ :

نم حالتیمان و ده (آموزش ای جبهازی لاسکی و ابورو لهادی
پیشمبیر ﷺ لاهمبور چتوره کانی تری و دهی گرانتر پیوره نومبور
(سازنی کوری هنام) پرسیمازی کورود وانی: نهی پیشمبیری خوا
و، جهت چن بزدت آ؟ پیشمبیریش ﷺ لغوموی: (آسمانیانی مثل
صلوات الجرس وهر آنده علی فیضم عی وعت عه ما قال: سوره البقره
صلوات الجرس)

واته: جاری وا دین لیشیری دنگی زنگشا و همیم بتر
دیت و نم حالتش لام گرانره له حالتی کانی تر. کانی لیم
جیادیتوره همره، وتوره لری حالی، یوم و لیمم کردوره..

۷ / فریخته‌های مشنوی خلیدها بوی دینیت

شود بولمسر تائی و دهی بموه پیغمبر ﷺ لشمشگونی
(حراء) ادا، فریشتی و دهی هات بڑ لایو چمند جارتک دلاوی
لکړه بخونیت لوه لاهدا دهی بموه مو: من خوندوار نیم چوڼ
بخونم. لاندنجاما باروش به پیغمبردا دکات و دهی گوسن
پدخوموه لمسری سپهم جاردا بمری ده دلو سر تائی سووړه
(علقی یین ده لسن: «سرو» الخری یی بد، فوسی: سووړه (زهر) لم
حالتدا لشمه دهی خویا هانوه بڑ لای پیغمبر ﷺ.

۱ / فرشته له شلوه په کي نو جيو اړله شلوهي خوي ودهي يو هلندوه
 وهک نو حالتدي که حذر وني عومر له واتاي نهمان و
 نيسلام و نهماندا بزمان ده گيرتوه لمشورې پياوړي غريب و
 نامزدا دپته خزمت پته مېر ښو چوک دهن به چوکي موه
 پرساري لن دکات و دشلي راست ده گدي، عومر سوري
 سوره مېني پاش نوهي که هدلسيت و ددوات پته مېر ښو
 ددفرموي: بزم بگيرتوه به لام کس نابېن لهو شلوهي لمهچ
 شونکدا نيه نېنجا ددفرموي: (هلا جوړل جاء پلم الناس
 دېم) ۱

واته: توره جرير تيل برو هاتېرو تا خه لکي ليري
 تاپنه کمان پکات. هروک لمهند فرمودي تر دا هاتوه که له
 شلوهي (دحه الکلي) ۲ دا فرشته ودهي هاتوه پتر لاي پته مېر
 ښو ۳

۵ / فرشته ودهي يو پته مېر ښو هلندوه، به لام نهمېنودوله
 قه کلي حالي بسودو هکسوي له دلسکي بسود. پته مېر ښو
 فرمودي: (ان روح القدس نعت في روعي انه لن يموت نفس حي
 لمكمل رزقها لا فناء له وانفوا في الطب ولا يملككم اسعفاء الرزق على
 ان تطلبوه بحسبه الله فان ما عدا الله لا يطلب إلا بظاهه) ۴

واته: پيگومان (روح القدس) که جرير تيل خسته
 دلنمو پترې وسم که هېچ کس نامريت تا رزقي غري تمولو
 نهکات، کمولو له غوليرمن وه به پاکي به جواني هکلي پتر
 بدن، دواکسوتني رزق واتان لن نهکات که به شلوهي
 شمر پيچي کردن لغفرماني خوا هکلي پتر بدن، شلوهي لاي
 خودايه به گوي پايه لرو فرمانبرداري لرو دست ددخريت و
 دلواو ددخريت.

۱ زوه بخاري في باب سوال جوړل لني عليه السلام.

۲ دحه الکلي: ناري صحنه که که زکړ شلوهي جوان برو.

۳ له فرموده پکدا که (تکادرو مسلم و ترمذي) رويانديان کړه ووه له
 هاتېشوه پته مېر ښو (فرمودي: وانما نقل في الشك رجلا ليکلي
 فاني دايول...) ۴

۵ ترجمه محکم فلا من وادان في علوم القرآن، ۲/۶۹

۶/ هاندلی چار له ولسپانی قویشته خواوه وچی بز نار دوه وه
راستوخز له دلی یهفهمبری ۱۱۱ هاریشووه تمهش له خورپسو
نیگا (اام) جای کردتوه بهو چوره که زانپویتی سرجاوه که له
کوره به ۱۱

۷ / جاری و اینست دهین و وحی بهشتی و قه که رفتی راسته و قوی خوا
و بیست و هفت پیغمبر و ده که قه کردنی خوا له گدگل پیغمبر و
خزاندان الله له شوی (میراج) دا و هر و هوا قه کردنی خوا
له گدگل حزه و ته مرساد له کپوری (طور) نورنانش و دفتر و تو: و و
کان لشر آن یکله الله لا و حیا نه من و راه حبه او برسل رسولاً فیوحی
بالله ما یشاء الله علیهم حکیم.

واته: (بمدیکن لمر سن جئره نعبن) بتر هیچ ناده سیزادیکن
نیه خوا قسمی له گه گهل پکات به وحی نعبت واتنه جگه له:
(۱) هاروشته ناو دلی یهوه بتر نهوهی کسنی لهغزواندا هعبیت.
(۲) پا لهعبستی پهر دوه وهک قسمه کردنی خوا له گه گهل
پنجه سهری غزمان له شعوی سهر اجدا و قسمه کردنی له کتیری
طور له گه گهل موسادا (۳) پا نارونی قریشتهی و وحی
قریشته ده تیر و فرموده ی خوا ده گه کسنی به تیرنی خواو
نوهی که خوا بیعت نهک هر له خیره برهات و بتر سهرس -
بتر گزمان خوا بتر زهر کار به جوشه ..

.. به آن بدم، دعوت شومیه و وحی بزرگ پیغمبر ﷺ هاتوره، بدکم خوری راست، دوهم هاتنی فرشته بزرگ لای لسمر شهیدی خوی، سیمم فرشته لشعویه کی ترده هاتوره بزرگ لای، چهارم خرا خستویه دلی بدم، پنجم بزرگ کسبک و فرشته به ک لهنواضا بوین، پنجمم قه کردنی راستم خوی خودا له گله واک غورز کردنی پنج نوره که لشعوی میراجدا، ششمم لشعوی دهنگی زنگنه تهریش واک مژوسی جبهازی بین تمل، هفتم فرشته وحی بزرگ هیناوه به لام خوی پیشان تدهاوه. نهمین جهاوز لهجهان که خوا خوی خستویه دلی بدم، چونکه لهجه تمل گوتی له قدی فرشته بوو دهنگی بهستوه به لام خوی نهستوه...

حالی پیغمبر ﷺ کے کائناتیں و وہی: ۱

.. کاتنی پیغمبر ﷺ وہی بڑ ہاتھ روالتھکی تاپیت
نصر دم و چاویا پیدایو ہر ہر گم سر نچی دایوین
بینوہی... ہر مرنی عانیہ ﷺ دہ لیت: و ولد رابعہ ہنزل علیہ
الرحی فی الیوم الشدید الود فہم عہ وان جیہ لیفہ عرقہ)
واقعہ: پیگومان من بینوہ پیغمبر ﷺ کہ روریکی زور
ساردا کہ وہی بڑ ہاتھ ناوچاوی عارضی لیت دہکا..

.. همدروها رنگی سوور براتمو و رنگی تهنک چورو لمشی
زور قوروس و گران یوه ننگر لمو کاتی وخی پدا رانی لیسر رانی
په کهنکی تر یویه لوانیو رانی شو کسیدی تر وره بیویه. خو
ننگر له کاتهنکا که پسواری ولاخ یوه وخی بز بهانایه ولاخده
چوکی داده دار ده کوت. ثوانی له دوری پوون گویان لمدو ننگنکا
ده پوره وکت گیزه گیزی همنگ، پاش شو او پوونی وخی شو
حالتانده نمدو و دچورو دخی ناسایی خو قورانی بز
دو خوندنمو. و نه منن کاتهنکی هیاری کراو همدوین بز هانی
وخی. له کاتی رزشتن یا دانشتن یا راوستان یا سواری ولاخ
بهانایان یا ثوران شم حالتانده لی رووده ا جا قیدی بز دوژمن
یا بز فاست بگردایه به کوتویم رووی تده کردو کوت و پریش
لا دچورو ...

اسم و نسب

[illegible]

⁹ رواه الشيخان والزملي .

٧٠٠ / محمد عبد الله دراز / ٧٠٠

نشانعو به لگه‌دا ناچار دهی بیان سه‌لمه‌نین و دان به بونه‌ندا
بنه‌ی.

.. تیشکی ژورو و منوشمیرو ژیر سورور تیشکی تیکس (X)
همن و به‌کارشهار دینین و له‌گئل نه‌ودا ناچاره‌ی...

.. یا شفره‌و مژوسی جه‌ازی بین‌تدل نه‌ودی له‌منه‌شتیا
دادنه‌شتن له‌نیا گوئی له‌ زیکنزیکو هه‌چی تر. به‌لام نه‌ودی که
فهرکراوه‌ و ه‌ک هه‌مو قسده‌کی ناسایی و ه‌ری ده‌گری...

... ه‌ژ نه‌گهر نه‌روندی روونفرت ده‌ویت فا له‌شهرودی و ه‌می
حالیته‌ پکات فسر موو نه‌وه (اسه‌نرپس موه‌گنا تپسی) واته
خوولن خستنی موه‌گنا تپسی نه‌ممش بره‌شده‌ له‌ به‌یه‌که گه‌به‌شتنی
دل و ده‌رونی ناده‌مه‌زاد به‌ ه‌ژنکی بالا‌تر له‌ خ‌زی روالتیکی له
توخس نه‌و روالتیکی تپا دروست ده‌کات و چنده‌ها ناگاداریو
زانباری تپا نه‌ممش ده‌کشتن له‌و مه‌ش له‌ ه‌ست و ه‌ژشیا
نه‌رویه‌ت...

.. له (خوولن خستنی موه‌گنا تپسی) دا پیانویکی ویت پشمو
به‌خ‌زی ه‌ژو توانای ویت (ا‌را‌دا) به‌وه ده‌وانته‌ ده‌ولات به‌سهر
که‌ستکی له‌خ‌زی لاوا‌تر دا پیدا پکات، به‌ ج‌ویکه‌ فسرمانی پسن
ده‌کات به‌خ‌وی، ناتوانی نه‌خ‌وی، به‌ل‌کر خوویکی وای این ده‌ک‌وی
نه‌گهر ده‌ری ب‌کرچ به‌ له‌ش و جه‌سته‌یا به‌خ‌زی نازان، جه‌ستی
ره‌ق ده‌ین چارویکی فسرمانی ده‌ین وستی خ‌زی له‌ وستی
به‌ه‌زه‌که‌دا ده‌خ‌شمو، نه‌گهر به‌ توان‌تره‌که‌و به‌ه‌زه‌که‌و به‌خ‌وی
به‌رویاو م‌یک یا رلو ب‌ژوون‌تیک له‌ لاوا‌زه‌که‌دا به‌ش‌ر تهمو
نه‌یه‌هلن، به‌خ‌نیا به‌که‌ وشه‌ له‌یری ده‌بان‌مو نه‌یه‌هلن. ب‌گه‌ره
نه‌گهر به‌خ‌وی نلوی خ‌زی له‌یا ده‌بان‌مو نلویکی قری این به‌ن‌ر پ‌ری
پلن؛ ت‌ر نلوت ر‌زگار نه‌مو نلوت تازاه‌ه‌.. که‌ ه‌سته‌بان‌مو نه‌و شته
تازمه‌ له‌سهر دل و ده‌رونی‌دا نه‌ممش ده‌یه‌ت...

... جا نه‌گهر نه‌مه‌ گاری مرو‌قیته‌، ده‌ین رات چ‌ون به‌ت
به‌رام‌یر به‌ که‌ستیک که‌ له‌ مرو‌ق به‌ه‌ژتر به‌ت؟! جا ان‌شبه‌ی
نه‌یه‌ت! وینه‌ی نه‌و خاوم‌ن ه‌ژو به‌ن‌ه‌زه‌ له‌ خوولن خستنی
موه‌گنا تپسی دا و‌کو نلویکی فریشتی و ه‌رو پ‌ه‌مه‌به‌ر الله‌ وایه‌...

هاتنه خوار دودى قورقانى پسرؤز

.. قورقانى پسرؤز نسو دمرمودى خوابه، هواي گموره به گرفتارو دمرمودى حؤي ساوي بر دودو دهمرمؤن: (وان احد من لشركي سمعته فاعرفه حتى يسمع كلامي)^١
 واته: نه گهر يه كتيك لموتنه كنه هاول بئز حوا دادمؤن
 هاناي بئز هئنايت و دلاوي پهناي لن كرديت پهناي بده تسا
 دمرمودو گرفتاري حودا دميستن...

.. لم ناهندها صبيست نه گرفتاري حوا (قورقانا) جويره نيل
 هاتنه له هئناي قورقانا هيج دست و تواناكي نمبوره جگه له
 گولشمودي لئناساني دياره - بيت الفؤ - بئز دمرمودى بئز لاي
 پشمبهر ﷺ و پشمبهرش ﷺ هيج دسه لايكي له قورقانا
 نمبوره جگه له گماندن به خلكي، بو جزوي كه جويره نيل بئوي
 هاولو بو جزو نمويش گميا دويشي به خلكي، پشمبهر ﷺ
 دمرمودك گميا نموي بئوي روزو كموميش به گرفتارو كردهار
 لئستندا بئوي تا بو بئونه خلكي ريگي ولس بئونه.

... قورقان يه كم جار له (لوح محفوظ)دا نوسراومو نوسراومو
 ندم نوسيموميش به فرماني حوا بئوي. به لام (كهيا) و (چؤنا)
 !!!!! نموه مه گهر هر حوا خؤي بزائن.. حوا ﷺ دهمرمؤن:

(بل هو قرآن مجيد في لوح محفوظ)^٢ واته: بهلكو نسودي (تسموان
 بهرايان بئوي نوسه) قورقانيكي حاورن ريزمو له (الموح)دا
 نوسرولدموه لموميش له دمرمود دميستيكي خراس پاريرلوه...

بئز جاري دودوم حوا فرماني داوه دمرانسموي قورقان و
 بهيذك پارچه بهرته ناساني يه كم - ناساني دنيا - و لشمونيكنا
 كمپي دمرؤن (بيت الفؤ) دانلوه. تا ناسادمي بئز ناسودي بئز لاي
 پشمبهر ﷺ رانايان دهمرمودو انوسموي ناساني دنيا لمبهر
 (لوح محفوظ)دا گيرولدموه نوسموي (لوح محفوظ) هر ماودموه).

^١ سورة طه: ٦١

^٢ سورة طه: ٢١-٢٢

بارده حواریو دی قورتان له (لوح المظوظ) یوه بڼه ناسماني دېا
 قورتان باني ده کات و ده مرموي: (يا ابراهه في ليلة مبارکة)^۳ واته:
 بين کومان قورتان نمان لشمويکي پير ژورده نارده حواریو..
 نېسما قورتان شو شموه پير ژورده سان بڼه ديارې ده کات و
 ده مرموي: (يا ابراهه في ليلة القدر)^۴ بېگرمسان نېسما لشموي
 قه دردا قورتان نمان نارنوتنه حواریو.. نېسما حوا بڼمان روون
 ده کاتمه که شو شموه له چ سانگه کدا سوو ده مرموي، (شهر
 رمضان الذي ابرل فيه القرآن)^۵ واته سانگي رده مزان نمر سانگه ميه
 که قورتاني تېا نير لوتنه خواروه..^۶

لهم تايه تانعوه بڼمان دمرکوت که حوا ﷻ لشمويکي
 سانگي رده مزاندا ندم قورتاني نارده وته حواریو شو شو مېشي به
 (پير ژورده مېرزا) به (مارکېو) (لقدر) ماو بر دودو همره ها زانايان
 ده مرموي: (واني شو تايه تاندي باني کران شموه ده گمېدن که
 قورتان مېه ک پارچه هاتوته خوارې، دې ختر هاتنه حواریو بڼ
 سمر زوې له ماوه (۲۳) سالنما سوو، کمايو صېست لېو
 تايه تانده هاتنه حواریو قورتانه بڼ (بيت القدر) له ناسماني
 په که مېدا...

لعم باروه دمرموده مېکي (سورقو) لسمر اېن عباس هميه
 که ده مرموي: (لشموي قه دردا قورتان مېه کت پارچې مېي
 نير لوتنه حواري بڼ ناسماني دنيا، تېنجا لمر وړه له ماوه ۲۳
 سالنما هاتوته خواروه)^۷.

وه همره ها له دمرموده مېکي تر دا هاتوه که قورتان له
 (الذکر) که (لوح المظوظ) جهاکرو لېو مو له (بيت القدر) ناسماني دنيا
 داترومو جوړې شېل دسني پېن کړدوه بڼ هېنانه حواریو بڼ
 پېشمېر ﷻ.

^۳ سورة البقره / ۳.

^۴ سورة البقره / ۶.

^۵ سورة البقره / ۱۸۵.

^۶ نسمه ددې صرېبه کې مېشي (عن ابن عباس قال ابرل القرآن ليلة واحدة
 إلى صلاه الدنيا ليلة القدر لم ابرل بعد ذلك بعشرين سنة) أخرجه الحاكم
 والبيهقي والنسائي بإسناد صحيح.

ملک شوارہ و دی سندھ

نعم حار بهان دوايس قزماي هاتنه حوار هو دى قورنانه و سره تاي نعم
هاتنه حوار هو ميش له ساكي و سره تاي بسو لهو كانه دا كه
پهه ميسر ﷺ له تشكوتى (حرا) گزشه گيري و خواپرستى ده كرد ،
چونكه نه گهر سهر يكي كته به كاس (سره) بگهي ده بهيوس
نورسپره به هه موزا لهك له ساكي و سره تاي پهه ميسر ﷺ
گزشه گيري ده كرد و ده چوره تشكوتى -حرا- پيش نو دى سن به
پهه ميسر ﷺ ده دى حو به كم حار سره تاي ناپته كاس قورناني
په زيش له تشكوتى (حرا) دا هات بژ پهه ميسر ﷺ له ماره دى
بهست و سن سالما بهيوس پورست حواي گه و ده سره ماسي به
جور ضيل ده واز نو ميش له ناساني دنه و ده به پناه به حوار بژ لاي
پهه ميسر ﷺ و نعم هاتنه حوار هو دى قورنانش بژ رسوني حدلكي
بوو ، تا له سر گره واني هو به و رزگاري بهات و سر كشه كان
ناگاهه داريكانه مو له نه مجاسي يا حورون به له حوا بهاتر سته و پنهان
را به گه پنهان كه نعم سر كشه تان سر گره واني هو به و سازاري
به سوي دوز هتان بهات نه و نه حوا ده موه و : (تبارك الذي سول
الفرقان ليكون للعالمين ائمة) . واته : گه و به به و سپور و بتر نعم
خودا به به كه مورقان حوران سي نارو و نه حواره به بتر سر
صعدي خزي تا دانسته تواني جهان بهر سته ت كه سزاي
دوزه ... //

شوپن و چيگای هاتنه خوار و دهی ثلثت و

سورہ تہکویٰ

... سمرقانی هائیه خوار و می نورانی له مد که دوا دمی
 یزکره کاتن که به هم میسر لمتشکونی (خوار) دوا خواهری

[illegible]

ده کرد تمام ناپه‌تانه‌ی بژ هاته خواروه (إلّا باسم ربك الذي خلق الإنسان من علق إلفاً وربك الأكرم الذي علم بالقلم علم الإنسان ما لم يعلم).^۶
 ... واته: بشرینه بنناوی نمو پورو مردگارتموه که هه‌مورو شته‌کی دروست‌کردوه، بحرینه بزانه که پورو مردگارت نمو خواریه مه‌رهبانیه بدخششی که هه‌موروشتن زدرتره نمو خودایه‌ی بهتری نرسینه‌وه بدخامه زانپاری پیشانی ناده‌میزاد و، ناده‌میزادی فتری نمو شتانه کردوه که نه‌زانه‌ی.^۷
 .. له ده‌رویره (۲۳) سالنا بدمواری قورتان هاته خواروه.
واته علوه هاته‌خواروه‌ی قورتان بدمواری بزیکه‌ی (۲۴) سال

قورتان بره‌تیه له (۱۱۴) سوره‌ت (شبهی سه‌وطی) (ره‌حسینی خنوی لیه‌کتیه‌ی (الإقسان)^۸ و واتای زدی (سوره‌ی بژ کردویه‌ی و نه‌مشی هه‌نله‌کی ده‌خینه پیش چاوی نه‌روی نازیز...

هه‌نله‌کی ده‌لهن سوره‌ بچه‌یه‌کی (سور) (سوریش واته نمو تمنازه‌ی تاوه‌ی له جام و پمراخ دا ده‌مه‌تیه‌وه دوا‌ی خواره‌یه‌وه. چۆن سور به‌شکه له تاوی پمراخ، سوره‌تیش به‌شکه له قورتان... هه‌نله‌کی تر ده‌لهن (سور) له (سور الیاء) وه هاتوه، واته چۆن سورای خانوو یا حصارو پمزی خابوو سئوری خانوو‌که ده‌پاری ده‌کات تاوه‌ها (سوره‌تیش سئوری ناپه‌ت‌کان و (ماره‌بان ده‌پاری ده‌کات.

.. هه‌نله‌کی تر گوتیه‌انه له (سور) وه هاتوه چۆن بارنگه و خر‌خال ده‌ری معجده‌ک ده‌هات سوره‌تیش تاوه‌ها ده‌ری ناپه‌ت‌کان ده‌هات.

.. هه‌نله‌کی تر پیمان وایه (سور) له (سور) وه هاتوه به واتای هه‌لزان و سهرکوتن و یکه هاتویه (إذ سور اعراف).^۹

^۶ سورة الباق / ۱-۵

^۷ لغت‌نوی ناسی به‌رگی ۷ / ۲۸۱.

^۸ لغت‌نوی ناسی به‌رگی ۱ / ۵۲.

^۹ سورة ف / ۲۱. واته کاتێ هه‌لزان و سهرکوتن به‌پادەت‌خانه‌که‌دا

بیتروا بیرون د جهانوت بتر قورنانی بمیدک پارچه بتر نهاتو و ده
خوارن؟ یا بدک پارچه بوابه پیچریچر نهاتابه!! لسه لامیاند
خواد فخر سوخت: بتر شوخی دل و دروونی پسن جیگیر بکسین و
بشینمیر بدک له دوی بدک بترمان ناردی تا به ناسانی لری
تر بکسیت و لیسری بکسیت.^۹

... همروک لمو مېش باسان گرد هاتنه حواز موی قورشان
نړیکې ۲۴ سالی چاپېد، جاری وا همېروه نایمتهکک پا چمنه
نایمتهکک هاتو مده حوازی جاری وایش همېروه ده نایمته و بگره
سور متهکک هاتو مده حوازی بژ نمونه سور موی (المرسلات)
په کجار هاتو مده حوازی همروک ابر مسود بزمان
ده گریتمه!

تعمیمیش به معنای پژوهش است و به معنای چگونگی انجامش است
مکتوروی تیاره جو ده کرت:

یہ کہم ، نا پہلے میرے غری بیوی لہجہ بگڑے بیوی دھواں
بگڑتے چونکہ نہ خیر نہ ہواں سو وہ تو نشانہاں پہنوں سراوہی
نہاؤتہ خوارین ۔
تو وہم ، نہ کام و دستوروں پاسا یہ کی زاری تہا یہ نہ گھر
پہنک پارچہ میرے پتکے وہ ہاتھ اب یہ حال کہ گہ نہا نہ ترائی
نہا پاس بدن و بھرتی پہنیں ۔

سړیکېم : ولایې چندها پرمهاری تېله په نا پرمهاریه کانا
نېمته پېشو، له مالی برونیان زده کړه، په لکرو نه گونجاو...
چوارم : درماني درده کون و گوشه کانا پيو، پله بيله
لوروشی نرمه، نو طه لکدي گواستوه، بز جوتلرين و پسرورتلرين
روغت، نو شتانه خوربان پيو، گرېبو، بېو، پارچېه کانه
ژاس کړمه لایمتیان پيو هسنگاو په هسنگاو نمېوايه چاره سوري
نده کړو بویان واز لړنجه دهرا.

پیغام : اور سب سے سنگین گماندہی پیمانی خوا کہوتیوہ
نستوی بہمعیور ﷺ لغزو خد لکھکی سرکشی نغزانی ہ (لحمہ)

^۹ نظرمت فی العلم ابن محمد البزرجی، ۲۰.

الإيمان في علوم القرآن ٦ / ٣٨.

که تا چنانگهان له نغاسییدا چغلییون پښتمبیر ﷺ به دروژبسان
 دادنا کپېش توره به دمت پاک و راست گز لمان پانا بمتا بانگ
 پرو، لخواه ماحوشتر نهه نېسان راستگوتیریز به دروژن بدوښه
 لغلم، بیتاوان بیز به تاوانکار ناوی یې... زیاده لخواه شوین
 کونښه کی که می همدو دژاپه شپه کی زوری بیز چاسی ده کریت،
 ناراری دلی ده درا، شویش حشمتی بیز نغاسی و تین نه گمیشنی
 نومان ده حوارو، قورنایش وک باله دو دلخوشکمر واپو بیز
 پښتمبیر ﷺ و تمی حمی له دله پاکه کمدا نه ده هشت .

خز ته گمر ناده هرا د لکانی پورستانو له جهکای سه حله تدا
 بگمه فرایو قسی پر به پېشی شو شوقنی بیز یین، د عزاین شو
 نسیمه چمتد کاریگمرو ستمی و شوژم دهیت؟ له راستیدا وک
 ناویکی شهرین وایه بیز دمریگی به گمرما هد لپروزلو...

ششم ، قورنای داوای میدان داری له همدو دم شو
 قمران و دواسوژانی عمره ب ده کمر و دیگوت: ته گمر نهو
 باور تان بهو نهه که قورنای پیمای حرا بیت تمه عمرزو شو
 گمز آ ورون وینمی قورنای داسین!!! له گدل نموشدا قورنای هر لمو
 بیت (حرف) انه پیک هاتوه که خزان قسی پین ده کس، داوای نم
 میدان داریش له مدککیدا هاته حواروه آ لم ماوه میشدا
 له تهران کژم لښ ناپست و کژم لیک لرو ماوه بیکه وای
 پینده ورو که بمی بیت بیز خزانامه دگردنیان و هاتنیان بیز شو
 میدان له گدل نموده که بمی زوری سورده مدککیمیه کان
 بهورک بیون و شو ماوه میشان بیز دم خسا تا خزانیا تیا
 ناماوه مکن، نهان توانی لم میداندا شو (گژاپه بینهو) .. حالی
 ششم بری ورو توره که: هاتنه خواروهی قورنای به پچر پچری
 شو جیکمشی تیاپو که مارو بقات بسمین یام ده کان خزان
 ناماوه بیک بیز میدان داری کردنی قورنای له گدل نموشدا تیکه
 شکان و نهان توانی، تمهش نموده ده حات که قورنای ناسو
 پیمای خوایه...

هفتم ، بمی زوری حله که نه خوندوار بیون ته گمر
 بیهک پارچیمی بهاتاپته خوارو، بزبان لمبرنده کرا، به لام کاتن
 کژم لښ ناپست که له رووه اوکی دیاری کراودا، سا به قوسه کی

د بیماری گرامه ده چته حرارتن له منځه کښانه نهمش د مېسترو بېلابېلې
بڼې لېږد کړئ.

هضم: ناپته کانی قورنای پمپونډرۍ کې پټریان هېڅه بهر
بارو دوحې تېرېداتو وچته حرارتن.. تن گېښتن لهو بارو دوحه
بېشکه له تن گېښتنې ناپته کان، جا نه گمر قورنای بېشکه
پارچېسې بهانېته حرارتن، هرکس بېوېښته حرکېتک لهو
حرکه شمرېدانه لېږداتو حالته کې و رووېدو کې داسې تېرېد
سراسېه دېرو هرچنده دستېکې بالای همېدې له توښتو
له کړنېدو دا جا لېږتو د سته کې گورو په نېوې ناگاهارې
بارو دوحې هاتنه حرارته قورنای نېټې و دست بدانه
له منځه کړدې چرکه هڅې هاتنه حرارته سبب الزول و کاتی
هاتنه حرارته دوو بېشې سړېدې و اتار مېسترو قورنایه گمر ورو
ده گمر، لېږتو د پټ گورنېښتې تلوونکې گورو په...

خالی هضم شوه ده گېښتن بېشې بېشې هاتنه حرارته
قورنای له سوړه بېشې همېدو حرکه شمرېدکاني بېلېښتې
بېشې..

... جا له مېسې پسران کمېتک پورن لهو حکمېتې گمر
نېټه مېستې پټه کښې و لهوانېته له داتو وچته حکمېتې زور
زياتېښتې پټه دېکېت.

د گېښتنې ناپته کانی و د وېښتې ناپته کانی
هاتنه حرارته

... وصال سړېدای هاتنه حرارته قورنای له منځه کړدې
(حراره) د دستې پټ کړد و پدېکې ناپته کېتک که هاتنه حرارته
ناپته کانی سوړو دوحې (عشق) پورن و پدېکې سوړه کېتک له دوحې
و مېستې (وده) هاتنه حرارته سوړو دوحې (یا اېها المشر) سوړه و
دواپس ناپته کېتک له قورنای هاتنه حرارته خوږ شوم ناپته کېتک (و انظر اوما
ترجمه له اېله) واته بېرته له روښنکې تېرېد ده گمر پټه
پټ لای خړا.. نېټه ناپته کېتک ناپته کېتک (۱۲۸۱) سوړو دوحې (المشر) پټه..

.. بهلام ناپهنتی (ایوم اکملت لکم دیکم وانعت هیکم بمعی
 ورحمت لکم الإسلام دیا) هرچند هفتیکه پیشان واپه دواپین
 ناپهنته، چرکه تمواپوس ناپین به تمواپوس حمرام و حلال و
 نه حکامه کان دمیت و حراش دهه موی: (نمیش ناپهنته کم بش
 تمواپو کرد و، نه مینتی حرم تمواپو کرد به سیرتانا و به نیسلام
 رازی پورم بیتنه دستان). کموپو نمه دواپین ناپهنته .. بهلام
 وهلامی تموانمیان داوتموه که نو بزچرونمیان پوره وتورپانه انهم
 ناپهنته له عمره مو له سالی حمی سالتاویپا هاتنه حراپو
 پاش نو چندها ناپهنتی تر هاپون وه که ناپهنته کانی یاسی (ربا)
 تموز (دپس او لمیرتموه دواپین ناپهنت مریه).

.. بهلام تهگمر دهلهپ تمواپو پورنی ناپین به تمواپو پورنی نه حکام
 دهپن دهلهپ (اس هپس) ^۱ دهه موی: موسلمانان کان و پت
 پهرسته کان پتکموه حمران ده کمره و تکمل دهپون، بهلام که
 ناپهنتی (براه) هاتنه خوارموه پت پهرسته کان دورکوتسموه له
 (کلیپور نده هاتنه ماموسلمانانموه هاپیشپان نده کرد. نمیش
 تمواپو نه مینتی خراپو که دهه موی: نه مینتی حرم به سیرت
 تمواپو کرد) ^۲.

خوارمونه خوارموه (اسپ خوارول)

.. هوی هاتنه خوارموه بهو روو دله دهلهپ که ناپهنته کان
 هاپونته خوارموه و یاسی شو روو دواپیان کیده ووه، یا روونان
 کره ووه، زور لهر پاداشته تمسورپانه دهپن که له یاساو
 پاداشتانی تم روو دله به کاره دهترین..

.. تمیش واناگه مین همری ناپهنتی قورشان حمیه هوی
 هاتنه موارموه هپن چرونکه هاتنه موارموه ناپهنته کان سن جۆر

پور:

^۱ سورة المائدة ۳.

^۲ نمیش همریه کمینتی: من این حیثی قلند کان لشرکون و المسلمون بمجون حمیه
 لقا ترلت (براه) هی لشرکون من هیئت و حج المسلمون لا یسفرکم فی هیئت الحرام
 لحد من لشرک لکاد قلند من لیم الله و هیئت هیکم بمعی. روو یی حمران من طریق
 ای طمس.

^۳ تم دله له (الافان فی علوم القرآن) شهنی میوطی پوره و مرگیراوه. ۲۹/۱.

پهنگه‌میان، وه‌لام یوه بز روودلوړیک و رووسی کر دؤتوه...

نوه‌میان، وه‌لام یوه بز پرسپاریک و شموی پوریت بز باسی

کر دوه...

سینه‌میان، بز شموی روودلوړیک روویدات یا پرسپاریک
بکریت خوا تار دویتمیه حوراین، لیه وه‌فلسا ده‌سین پلیسین
نایه‌که کان ده‌یتنه شوو چور دوه

(۱) جزیریکیان پیوسته هژی هاتنه‌خوار موهی بز انسرین
بز گمبشتر به ناسینی رخای یاسا دانانه که (معرفة اصول الفروع)
چونکه ناسینی هژی هاتنه‌خوار موه معیستی یاسا دانانه که‌مان بز
روون ده‌کاتوه، یا حوکمکی گشتمان بز روون ده‌کاتوه که پوره
به تاپیت، یا بمسرحووسی حوکمیک و کازکردن به حوکمکی
نوین‌تر مان بز روون ده‌کاتوه.

(۲) جزیریکسی تریان پیوسته نریسه هژی
هاتنه‌خوار مویان بز انسرین وه‌که شو تاپیتاندی باسی بمسرحات و
روودلوی سیلفتانی پیشرومان بز ده‌کدن، چونکه بعضی زورمان بز
هژی‌مکی تاپیت هاترونه حوراین.

نیمش وانا گمبشتر که همو تاپیتیک باسی روودلوړ
بمسرحاتی کره‌ب پیوست نریسه هژی هاتنه‌خوار موهی بز انسرین...
نه... چونکه همدنچ بمسرحات همه تا هژی هاتنه‌خوار موه‌گمی
نمزانین ناه‌میزاد لری حالی نابین وه‌که تاپیت‌کانی (شعک) و
بمسرحاتی (مضرو موسی) همدو‌ها همدنچک لمبمسرحاتی
په‌سینه‌کان چونکه بز پمنلو ناموزگاری هاترون پیوست ناکات
هژی هاتنه‌خوار مویان بز انسرین. همدو‌ها شو تاپیتاندی که باسی
هم‌شده‌کردن و موده‌دان و ناموزگاری رهنسورید پیرستش ده‌کدن
پیوست ناکات هژی هاتنه‌خوار مویان بز انسرین وه‌که نم تاپیت (یا
نیه‌الین آموا) (یا قسم الی الصلا فافسوا) و جهکم ولیدکم الی لرمق^۱.
واته: نمی شو کساندی باورمان همناره کاتنه هستان بز
نویز دم و چاوتان بشون و همدو دستان تا تمنیشکتان...

^۱ سورة المائدة / ۶

دودو و زانیسی هژی هاتنه خوارووه

زانیسی هژی هاتنه خوارووه چنده سوودی

ویدی هرکده که وادهی گشتی دجهن بدلام بدنگه هعیه
کهمهست گشتی نهیو تاپهده بز نمونده نهم تاپهده (لا تخمین
الین یروحن یا لوقا و یحیون ان یصنوا یا لم یصلوا فلا یفسدهم بحدود من
الحداب و هم غلب الی) .

واته: واتنه که می نمونده شادمان دجهن به سرگردان
خه لکی و پیمان وایه خوزه سوپاس بکرین لسمه کاریکت که
نه نجامیان نموده و اگوسانیهان بزمه پیت که له سز او سازو،
وزگار بروه، نه... و نمزانی نمونده سزای بستران بز هعیه ..

سمروانی کوری هه کم کاتن نهم تاپهده ده هندی ده
دیگوت نه گهر هرکس شادمان بهت بهوی پین درلو و حیزیکات
سوپاسیسی بکریت لسمه شقن که نه مکر دووه سزا بدی دهی
هموان سزا بدی. نهمه بز چوونی سمروان پوو، تا (این هعیه)
هوانان لئ واری بهت - فخر سووی نهم تاپهده لمباردی شوقن کومدی
نامه ناسانه گانهوه هاتمه خوارین، کاتن دلوای شتهکی لئ گردن و
نموانش شارده بامووه شتهکی تریان پین گوت، وایان پیشان دا که
نموده پته مسمیر ^۱ دلوای گردووه پیمان گوتووه چتهکی خرمی
سوپاسیان بکریت.

لهم تاپهده ویدی انموانی گشته ده، نه گهر هژی
هاتنه خوارووه که نمزانه ده. گفت کسبکی تریش وه کو (سمروانی
کوری هه کم) لری حالی دهیون، بدلام زانیسی هژی هاتنه خوارووه
نموزندهی نه هشتت نموه ^۲.

دودو و زانیسی هژی هاتنه خوارووه

تمنها ره گاهه که بز ناسین و زانیسی هژی هاتنه خوارووه

هوانان وایه.

^۱ نهم باده له کتبی (الکتاب فی علوم القرآن) شیعی سوطی و دیگران ده
برگی ۳۱/۱-۳۲ هرکس زیاده کار دایی دهرت یا سهریکه لمرین بدات
چونکه پیردها باده کسان لهو یارده پندریک تیهه -

نه گمر هاوېل (صحنه يک) هژي هاتنه خوار مودي بز باس گردېس
 نوما نيزي و مرده گيرن هر چمد له ريگميښکي ترېشموه باس
 نه کرايمز پالېشنې نمېزو، خو کسې (مروض) ټي هښه چونکه زور
 دوړه بگره مه حالېشه که هاوېلېکه له خږموه شتهکي وا بلېت
 نم کاره پستې ده گوږت (هوال - حبرا) ټي هوالېش يا له
 ريگمي بېستن وگېر ايموه. وېيان له ريگمي بېستن و بېښموه
 دهېت. بهلام نه گمر هواله که (مروض) نمېو به لکو (مرسل)^١
 پرو واته هاوېل (صحنه يې) تيا سېو، واته نوانه ټي گېراو يا ستموه
 گېشته (تايېن) مه گمر له ريگميښکي تر ټو (مرسل) ټي تر پست
 گيرې بکات، نمو (تايېن) ټي دهېگېرېشموه په کټک بېت له
 پېشمواپاس تفسېرو له لاي هاوېل ټي کان د مړسې خړېدېن وډک نم
 تايېنه تاوهارانه (مجهف، عکرمه، مسجد ابن المسېب، الحسن الصري،
 عطاء، فادو، الصلح، ...) رېوايېتي تمعانه يا (مرسل) اېشې بېت
 بدېزه بز پالېشنې مړودلي تر چونکه پاريز گاريان له لايه کومو
 له لايه کي تر مړه له خزمت هاوېل ټي کاتا ټي اړون کښمېش نموه
 ده گېمن لوانيان و مرگړوه.

په پښتو ژبو کې هژي هاتنه خوار مودي پلېس ده گورېت

نمو دستمواړنه ټي هژي هاتنه خوار مويان پښ د مرده پورېت
 لېک جهاوژن، وادهېن وشې هژي تيا بدکاره هېنرېت و ده گورېت
 هژي هاتنه خوار مودي فلانته تايېت نمېو... وا دهېت باسې
 رووداوېک ده گورېت و ده گورېت نهجا تايېتي فلان هاته خوار مودي...
 وډک نموه باسې رووداوي (څهار) ټي کي (نموسې کورې صامت)

^١ مروض: نموه لمړ مړود چې په کښه لېک کار کي پا لمړ مړود چې کي پا
 مرده شتهکي پېلېسېرېان (مرسل) نمو لمړ مړود چې په کښه گېر ايموه.

^٢ (مرسل) لمړ مړودې (مرسل) نمو لمړ مړود چې په کښه گېر ايموه. دهېن نموه هېزايېن
 که لمړ مړودې (مرسل) له لاي جېمواو مړي راتايېس لمړ مړود به (الاور)
 (مجهف) دهېرېت ټي لېس.

^٣ سېرېکي مړوداي تفسېري (باسې او تفسېري) حال) بکه له جزمي وډ
 سمع (له) ٢٨ نا بنفراوي له وادي (څهار) ناگادارېت.

ده کمر و احمد له ای چترانی چسمد جاريک هاتوو چوی کردو
(مجادله ای له گهل پهنه مبردا کرد. نيسجا خورا نيمو ناپهتانه
سهره ای سهره ای مجادله ای ناره خوارووه..

پا واده بين باسی نموه ده کمر که پرسيازيک له پهنه مبر
کراوه نيمش بهو ناپهتانه و دلاسی داو نيمه وه که به و دسی بوی
هاتوو.

هاتوو خوارووه چوي چترانی چسمد جاريک هاتوو چوی کردو
پهنه مبردا کرد. نيسجا خورا نيمو ناپهتانه

له م برار و ده جياوازی نيموان قورتان و نيمو و ده
(قورسی) مان بژ و ده کمره

۱- قورتان موعهز به، بهلام نيمو و ده قورسی وانیه.
۲- له نيمو و ده (قورسی) که قورتانه ده خوریت بهلام نيمو و ده
قورسی لمبانی (قورسی) دروست نيه به خوریت.
۳- نموي نينکاری قورتان بکات پیری کافر ده بیت بهلام کسه ک
نينکاری نيمو و ده قورسی بکات پیری کافر نه بیت به لکر پیری
قاسق ده بیت.

۴- قورتان وشو واتاکدی (قورسی) له لایم خوارو به بهلام
نيمو و ده قورسی تنها واتاکدی له لایم خوارو به، ده نا وشو
دارشتی له لایم پهنه مبر (قورسی) موه.

۵- روایت کردن و گهرا نموي قورتان به واتا (معنی) دروست
نیه به معوج نای بنی قورتان. «مین وشه کانی خوی باس بگریت.
بهلام له نيمو و ده قورسی دروست باس کردن و گهرا نموي
واتاکدی بلهیت: نميه نيمو و ده قورسی، هرو که گوتان
نيمو و ده قورسی دروست وشه کانی خوی باس نه گرت و
معناکدی باس بگریت.

۶- نموي خوشقورنی له سر بیت واتا (معنی) بیت) دروست
نیه دست بکات له قورتانمو هه لریگر و به خوریت، بهلام
له نيمو و ده قورسی دروست.

۷- لای نيمام نه مبر کور جنيبل (ره معنی خوی لریم)
فرشتی قورتان دروست نيه، بهلام لای پيشواکانی تر باش نيه
- ۲۵ -

نه گهنا دروسته، بهلام له لای همر چوار همره ب فرژشتی
 فرموردهی فردسی دروسته.

۸- تورنان خرا به لهنی پاراستی داور بهلام فرموردهی فردسی وا
 نیسه.

۹- طریندهی تورنان خیرمو نهوی پیش (حرف) له تورنان
 بخوینده خرا ده چاکه ی بز دلووسن، بهلام فرموردهی فردسی
 وا نیسه.^۱

۱۰- له فرموردهی فردسینا ده گوتن: پشمه مبر ۱۱ فرموروی
 خرا فرموردهی^۲، یان پشمه مبر ۱۲ له خراوه ده گوتنه مبر. یا
 پشمه مبر ۱۳ بز یاس کرده ی که نهوی خرا بز یاس کرده ده...
 هتد.

بهلام تورنان نهوی تها نیسه بز نهوی به کسر دوتن: خرا
 فرموروی: (بن الا بر الی هم وان الظار الی جهن). واته: یگرمان
 یواچاکان و چاکه خرازان له نازو نیستنی بهمشتان و کاکران
 و بهدم مرفتانیس له ناو نازرو ناگری دوزخ خدان.

۱۱ فرموردهی فردسی واته (معنی) کسی له لایمن خراوه،
 بهلام پشمه مبر ۱۴ به دارشتی خوی دهوی بهت، بهم بهت کاتن
 که ده گوتن فرموردهی فردسی فرموردهی خراوه، بهت
 ناو دژک و معنا گه یس دنا و شه کان و شهوی دارشتنه گدی

^۱ لم تر خالی چهارمزه له کتبی (المصاحف القدیة) للإمام طبري
 طبع وادوم مصطفی خاوری لایره ۱۶۱-۱۷ و دگر توره.

^۲ ده که دم فرموردهی (عن انس رضی الله عنه قال سمعت رسول الله
 یقول: قال الله تعالی: (أعددت لمعاد الصالحین ما لا یحزن رأت ولا ین سمعت
 ولا خطر علی قلب بشر) رواه البخاری ومسلم

واته: نفیس - خرا لای راری بهت - ده فرمور: بیسم له پشمه مبر خرا
 ۱۱ ده فرمور خرا گموره فرموردهی: شش دام بز صیده حاله گام
 ناصد کرده که چاو نهیسه به گوتن نهیسه نهیسه به دلی هیچ
 کس نهیسه.

^۳ سورة الإنطار / ۱۳-۱۴.

له لایمن پېغمبر ﷺ شو جیوازی همی هغه که ناگوتیږن خوا
 فخر صوری، یا فخر صوره دی، وایه، به لکو سږ نمونه ده گوتیږن
 پېغمبر ﷺ فخر صوری: (موسلمان کباتی گمبشت به بهرا
 موسلمانده کھی و سلای لی کردو دستي گسرت و نولس هی
 له گه لدا کرد گونا هیان لږ د مورق و دکت چترن د لږ له پایزدا
 گدلا کھی د مورق) ^۱.

۲) لږ ده! نه پېغمبر ﷺ ده فخر صورت نمونه فخر صوره دی
 خردا به وه نه شو کسش که فخر صوره که ده گپ نشوه به للام له
 فخر صوره دی لودسیدا پېغمبر ﷺ به راشکاری حیرا حه-
 د فخر صوری: خوا فخر صوری: واته لیمان روونه که واناو ناو مړی
 شو فخر صوره به له لایمن خورده به. به للام له فخر صوره دی ناسایدا
 شو راشکاری به نه به که واناو بار مړی که له لایمن خورده بهت.
 لوانمیه کسین بیرسخت: نهی نمونه نه به خورسان خوی
 د فخر صوری: (وما یطلق عن الطوی ان هو الا وحی یوحی) ^۱ واته: به
 تار مړیو کاری تسننات نمونه شو د مېگه پېنته هیچر نه به
 جگه له وحی به که بزی نه وړیږد.

له ولایدا ده لېږن: شو دی پېغمبر ﷺ لېږدی ناپمونه
 فخر صوری: شو و وحی وروښ پرو به للام شو دی پمونه دی به
 کاروباری دنه او پرو پرو مه پستی ناپینی تهدا نمېرویت شو
 وحی نمونه به لکو و دکت ناده سیزادیک ناخانو ورو قسمی کردوه،
 بږ نمونه: له چنگی به وری گوره ده پېغمبر و موسلمانده کان لیم
 وری به ورو به لای مه پشمونه پرو پرو هلهان دابوو خا کتکی
 وشک و دق و دور له ناو پرو...

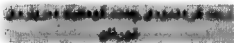
لږ ده! وایی کوی الفلوی مده پمهی که شار مزای شوین و
 چېگا که پرو هات و گوتی: دی پېغمبر و خوا ﷺ ناپا نم شوینه
 به فخر صوری خوا تپا دابرویت یا (را او) (جنگ او) (فله) ^۲
 فخر صوری به لږ (را او) غزمو جنگ و فله: گوتی دی کفرایه

^۱ عن حبله عن النبي ﷺ قال إن المؤمن إذا قُتِلَ المؤمن مسلم عليه وأخيه
 يده فضله فثرت خطبهما كما يثر ورق الشجر يوم الطويل
 سورحی النجم / ۲-۵.

نعم شویچه باش تریه. بعمروو یا برزین تا دهچیه سحر ناوه کمو ده کویسه ناو مندی ناوه کمو قورچیشیه گانهوه. مس ده زام ناوه کمه زوروه بیرو حموزی خرماسی لرن پرده کمین شعوان بهمین ناو په کباب ده کموین.

پنجممیر ﷺ خرموی (را) کمت زور جرانمو فخرماتی دا چورنه سحر ناوه کمه^۴.

دهی لعم روز داوودا ناتوانی بلهین دابیزنی پنجممیر ﷺ لمشوی په کمه دا ودهی بروه همروه ک پنجممیر ﷺ خرموی نه حیر ودهی نه ده. بدلکو وده کو ناده میزادیک رای تاپیتی حزی بروه. دنا به گویی حویایی نه ده کرده سهاپ ده گریزه بروه.. لهره دا بزمان دهره کمری که پنجممیر ﷺ همروه نسیه کی ودهی نه بروه. ودهی تاپیتی بروه به کاروباری دهنهوه.

پس چلو پیکه و تپنی پنجممیر ﷺ لیمپش پنجممیر پنجه به
(پنجمیرا) ی راهب و پلطان نهمر ملاق دابیزنی
(و دهی) ده به ورم ده ی کور ی شومل

نعم خرمه لانتاسانی که تانمیان له قورشان دلوو ژمارمیان کم نهمو زورن. و ده کت نیژ فایز. دوز حسنکام. تفریح. بروکلسان. گوستاف. گولدهیز. نیلیب حسنی. ولیم سوزو. ... هشد. به لام ده بین نهمر لیماد نهمی که نهم خرمه لانتاسانه چند داخ له دلن بهراممیر به نیسلام و پنجممیری نیسلام ﷺ وه چنن همزاره ها درزو دلمسور بوختان درست ده کمن تا نیسلامی پس له کمدارو ناخبرین بکمن و لیمپش چاو لاوانسا له کمداری بکمن. لواننیه بلهیت شعوان لیکولنهمه گانهان بین لایماننهمو. زورمیان که باورمیان

^۴ وهرگیره له ژبانی پنجممیری معزن ﷺ بهرگی په کم لا ۲۹۷. چلیی په کپی.

به نسلام میده. به بالای نسلاما حوڤنڤوانه وهک سورژو. فاکلوریو هستی. بهلام نهگمر بهوردی سورج بدین دههینون نمابه لصور بهرنامو پیلانگی داپژراو کاردهکن. بژ نمونه: نمران لمباری پتقمبیری نسلاموه ﷺ هزار کتیب دهووسن. ده رکتیبکی با سد لایمه یی، نمران دهیانوی له سوهو نژ لایمه یا، چاکدی پتقمبیری نسلام پاس بکن، بهلام ژهره کیمیان دهگنه لایمه بهکمو. تنها لایمه بهک، بسم بژنوه که بهچاکی بایسی پتقمبیریان کسد. نووسراوه کانیا لای موملمانان حوڤنڤوانه دهین، واتنه گس که نووسری نسم کتیبانه نووسریکی سورجیو بینلیم و، لیمبا به شویان راستیلا دهگمین: له شمناما نسم کارمش دههته هژی شوه حوڤنسر ژهره که بخواتمو هستی پین نهکات. برای حوڤن تژکن ژهره لغار پیلانگی که هنگرینا دیاری نادات، بهلام گده (صدا) تیک دهوات.

نهگمر همو نووسرهکان هورده که له لایه کوه تانیه کبان دا له ژهانی پتقمبیر ﷺ، نوا کزی همو نووسراوه کانیا دهوانن روالحتی نسلام ناشیرین بکات و روشتی پتقمبیره کبی ﷺ له کهوار بکات.

بدین نسمه پیشی شو حوڤهلات ناسانه.. شهجا با پیونوه سر قسه کانیا لمباری قورنانه.. نیزسایز دهسن: (محمد له گمشته کانیا بژ میسو شام قورنات شیرپور له لغتی نعلد کانهوه وری گرتوه).

بهلام نهگمر نهه سرفکه له کتیبهکانی مژوو بدین و کور و لوزینی هموویان بیشکنی، نورهان بژ روون دههتهوه که نسم حوڤهلات ناسه له مژوو بین ناگاهیه! چرکه محمد ﷺ له ژهانی چ پیش پتقمبیراقتی و چ پاش پتقمبیراقتی نمریشتوه بژ میسر.

قسی نسم حوڤهلات ناسه تنها حاج لدلحتی شو دهگیمتیو بیناگیونی لمژوو.

همروه‌ها (دورمینگام) ده‌لن: (محمد له گوندی (همدین)
له گمل کاروانتکی بازوگانیدا، چاوی کموتوره به همدین له
تشدگان و لوانموه فییری قورنان بیروه..

حز نه گمر نم خزهدلات تاسه زانابه، سمرتجهکی نه حشیدی
ولاتانی عمرمی بدابه، هرگیز نم هدله گموره شروش نه دیوو؟
چونکه گوندی (همدین) لهسپندلهو، ریگی بازوگانی کاروانی
مه‌ککه بز شامی بسمروه نی، چونکه کاروانی هه‌ج‌از ناچه‌نوه
سینا، که بیووین بروت بز شام..

ناها خزهدلات ناسهکی وه‌ها شاره‌کی شمره‌زاری ده‌بدابه
له‌وه باشه‌ر نم‌یو که به‌ن‌زانین زبانی محمد ﷺ بنووسن؟
به‌لن وه نم‌ین یه‌قمبهر ﷺ هرگیز چاوی به‌قمشیدی فله‌کان
نه‌کموتیو، هه‌ج کسه‌کی له‌وان نه‌پتین.. نه.. به‌لگر چاوی به
دو فله‌ کموتوره که له‌ناپه‌ش هه‌سا شاره‌زابوون، زۆریه‌ی کتبه‌به
مه‌وویه‌ی کانه‌ش نم به‌سهره‌تسمان بز ده‌گه‌پ نه‌وه..
فله‌لای په‌گم،

ناوبانگی به (برحمیرا) ده‌کرده‌و بز نم مه‌پسته سهریگی
نم کته‌پانه‌ی خواره‌وه بکه.

- ۱- سوره‌النبی، این هشام ج ۱ ص ۱۹۹-۱۹۷ دار الفکر
- ۲- الخطبات الکبری، لای محمد ج ۱ ص ۹۹-۱۰۰.
- ۳- دلائل النبوة، أبي بن حنیف الاصفهانی، ج ۱ ص ۵۲
- ۴- فقه السیوة، محمد الخزالي ص ۶۸ دار الکتب الحفیدة، القاهره.
- ۵- فقه السیوة / محمد سعید رمضان الوطی، ص ۵۵ دار الفکر، بیروت.
- ۶- نبوة محمد من الشک إلى الیقین، فاضل السمرانی / ص ۶۷-۶۹، مکتبه
القدس بی‌داد

۷- تاریخ الطوی الطوی / ج ۲ ص ۲۸۷

۸- ژبانی یه‌قمبهری موزن، هه‌باله‌زیز پار مزانی، چاپخانه‌ی
کامفرانی ج ۱ لایره ۸۸-۹۰، ۱۹۷۴.

تعمه‌ش ده‌لی نوساره‌ک‌ی (سهرتی نه‌ین و هه‌شامه) (نم‌یو
تالپ له گمل کاروانتکه‌دا حۆی تاساده‌کرد بز شام به‌چن، له‌کاتی
ریک‌موتنی کاروانه‌که‌دا یه‌قمبهر ﷺ زۆر حمزی ده‌کرده‌له‌گه‌لایا
بروات، نم‌یوتالیه‌پیش دلی نهم بیوو، بزیه‌گوش: وه‌للاه‌ی له‌گمل
حزما ده‌پیم، نابین هرگیز لهم جیا می‌توه‌و لوی جیسا بسمروه..

له گڼل حزبا بر دی.. کاتن کاروانه که همیشه (بوصرا) له ولایسی شام
 -له کمزۍ حیزان و له نزیکه نمو شارژ لکیموه- راهبیکه همبرو
 که له نیشکومتیکی نمو شاحدها گزنده گیربرو بز خواهرمستی پیمان
 ده گوت بر حیمیرا، شارمزایو له زانیاریه کانی ناینبی عیسا گواپا
 نمو نیشکومتیش هم له گزتموه راهیبی تیارو مو پشت بمپشت و
 پرمهیمبره نمو زانیاریاتیمان گماندوه بمپه کفر..

نمو ساله لاپان دایه لای بر حیمیرا، لومویش چندها جابر به
 نزیکه نمو شرفندها تپه پرون بر حیمیرا نه لسمی له گڼل کره پرون نه
 رڼیشنبرو مژ لاپان، تا نمو سانه.. که له نزیکه و پمرستگا (صومعه)
 که نمو موه باریان خست خراونهکی زوړی پز دروست کړده، به
 هزی نمو موه -گواپا- له پمرستگا کی خزیموه پهلیمسبری دیوه،
 که په له هغویک دیوه به سپهر بصره سریموه لمانو کاروانه که ده
 نه نجا هاتون لمریز دره خنک حسرتویانه که له نزیکه
 پمرستگا کی بر حیمیراوه دیوه کاتن که لمریز دره خنکه ده
 حسرتویانه لښ و پزیی دره خنکه هاتنموه پدک و سپهریکی
 چروپی بصره موه کړدوه، بر حیمیرا له هیادهت خانه کی خزیموه
 که نمدی دیوه هاتنه خراومه، دعهوکی کړدوون و نانی پز
 دروست کړدوون و دلوای لږ کړدوون که حیزه دکات حیوان داییمان
 بکات و گهورو بهیروک و ناغلو نژدگریان ناساده پز نمو نان
 خواره ده..

کاتن رڼیشنه سمر خوانی بر حیمیرا پیاوړیک له کاروانیه کان
 گوتی: نعی بر حیمیرا و دلای تمیز کسرتک همه! چونکه نیمه
 زوړ جابر بدای تژدا رڼیشنبون و تم کارهت نده کړد بر حیمیرا به
 نیمه تمیز چیت به دمتوچه؟

بر حیمیرا پری گوت راست ده کیت، همروا دیوه که تږ دهلپیت
 بدلام تهره صوان و منهل پلم خزیه رڼان بگرم و ناتان پز
 دروست بگرم و همروان لری پخون-

همه صروان رڼیشتن کمنها پهلیمسبر ﷺ نمدین لمانوانا
 بمجرتما، لیمبر نمدین پچوکی بدای بنمو بارگه کموه جهیان
 هپشت، که له له لکه که وړد دیوه نمو سیمه نمدی که نمو دپزانی

لعوانا نمبوو، نهنجا گوتی: کترمه‌لی قورمیش لمانو نیرودا کسم
ساوه نمفاتین بتر شم خورلر نعو بهمن مابین؟

گوتیان نعو شیاوی هاتن بین بهمن نعو، لمتها صدالیکه
نمبئ لمبیری موی کتممینی زور بچوکه به لای کمل و پسل و
شومده کانهوه جن مآوه.. نعویش گوتی: لشتی وا مه کن، بانگی
کن یا ناساهه بیز له گمل نیره لعم نانه بخوات، پیاویکه له
قورمیشیه کان که له گمل خدلیکه که بوو گوتی: به (لات) و (عوززا)
قسم شورمیه بیز نهمه لمتها کوری (عبداللہ)ی کوری (عبدالطلب)
لمانو نهمدها لعم نانه نخرات و دوا بکوی، نهنجا هه لساو رقیست
بهوش پیاو ههای بیز نلو خدلیکه که.

کاتی که بوخمیرا بینی زور سمرنجی دلو لری ورد هه مورو،
وکه نعو بهمن شتیکه بلمشیه مورو بهمن.. همدن لعو
سپهتاندی که دیزانی لمارا همبو.. که خدلیکه که لمان حواره
بوو نعو بلژمیان لری کرده، بوخمیرا رقیسته لایو گوتی: نهی لار
تویبت و (لات) و (عوززا) هم پرسپاریکت لری ده کهم بهر آشی
و هلامم به مورو - بوخمیرا بیزه وای گوت: چونکه ده بیست
خدلیکه که سوزندیان بهو دوانه ده حواره - گواها پهلهمبیر ﷺ
لمارا لاما فمروویعتی! بهو دوانه سوزندم مده بیز هیچ شتیکه!
چونکه قسم به خوا هیچ شتیکه نهسه شومده رقم بین لری که
رقسه لمارا دوانه، بوخمیرا گوتی: سوزندت مدهم به خوا همرچیت
لری مرسم راست و هلامم به مورو.

پیری گوت: چیت دوی پیرسه، دشتی کرده به پرسپار کرده
حالی لمارای: خفیه مورو، شچرمه مورو، نهشی و کار مورو..
پهلهمبیریش و هلامی دایم مورو.. شم و هلامانی پهلهمبیر ﷺ
به کسان بوون له گمل نعو سپهتاندی که شم دیزانین نهنجا
تماشای پیشی کرده موزی پهلهمبیرایعتی بهدی کرد لمانران
همورو شاندا، بهو شقرو که شم دیزانی.. که له پرسپاره کانی
بوو مورو روی کرده تمبوتالهی ماسی پهلهمبیرو پیری گوت: شم
کره چیه؟

گوتی : کورمه -- پوهمیرا گوتی: نهمه کورپی تڙ نیمو مابین نهم
کورمه پاوکی له ژپاما بین. نمیرتالیپ گوتی: برارامه. گوتی پاوکی چ
کاره پوو؟

گوتی: نهم کورمه له سکی داپکیدا پوو که پاوکی مرد؟
گوتی: راست ده که پت، براراکت پیسرموه بڼ ولاستی حقوی
بیپارینه له جیوله که (پهمرد) وللاستی نه گمر بیپهنن و ده که من
دهناسم پیسانن تووشی روژگار یکی رهش و ناهه مواری ده گمن نهم
براراپیدی تڼ داهاترویه کی ووساکی ده سین: پلسو پایمیدی پسرز
ده پتسموه، زوو بیسرموه بڼ جهگیای حقوی. نمیر تالیپ له کدل
له پورموه له باررگانی په کی هرا هینا پوه بڼ مدککه.. همره ده که له
پتسموه یاسمان کرد نهم روودلوه له زوریدی کتیه جه زورویه کاندای
باسکراوه..

لیترو دا ده سین پیرسین: پوهمیرا بڼ چ ترسا لسمودی که
جیوله که کان محمد پکړون؟

لسمو دا ده لپس: جیوله که کان ناویانگیان ده مرکه پوو له
کوشتنی پتسمه پوه کاندای، نهم پوو که حمزرجی عیسا ﷺ خرا
کردی به پتسمه پوه جیوله که کان ویستیان پکړون، پوهمیرا ش لسمو
پژچرونه ترساوه له کوشتنی محمد ﷺ به دوستی جیوله که کان..

همروها نهم روودلوه به لگمه کی ناشکرا په بڼ نهمه که
نیشانه کاسی پتسمه پوه ﷺ له سمورات و نه پهلیدا باسکراوه؛
چونکه به لگمی تریش لم باوموه زوره نهم پوو که سلماننی فارسی
هات پڼ نهمه دورگدی عربی (جزیره العرب) لسمو شو ناو نیشانان
پوو که قشمدی گاوه کان بزیاں یاس کرد پوو.

همروها له ممدینه دا جیوله که کان به صمر به کانیان ده گوت -له
کاتیکدا کاریکی نای وایای پکر دایه- بهم زوانه پتسمه پوهی تاهر
زمان پیدای ده پت و، تهمش پشتگیری ده کمن و لغواتان ده پهن،
له گمل نهمه دا که خرا محمدی کرد به پتسمه پوه ﷺ دهستان کرد
به دوژمنای پترو پیلان گهران بهرام پوه به حقوی ناپینه کی.

پلن، همرو نهم کتیه بندی که دان بهم روودلوه ده پهن،
ده لپن: محمد ﷺ تهمنی لسمودی دوانزه سالیدا پوو.. یاشه

منڊالھڪي نھو ۾ دھوار ٿيڻ ۽ ھي سھڪا ٽپڪڻا، بابليين ۽ ڇھن ڏوڙيڪڻا ڇڙن تھان، ھمھو ڦورنار ٿيڻ ۽ ڪاٺ؟..

پاک چتر کوانی نم همومو پاسار فرمان و دستور
شعبهت و برامه فروانی نیلامی له کابراهه و و گرگی که
عمره و بی، زمانی عمره پیش باشی نرانی؟

بۆ چى ئا بېست و ھەفتە سالى بىسىم ئىم رووداۋە تەپەي ئىمىر
دەنگى تەكەد: بۆ ئىم ماۋە دوۋرۈ دۈزۈدە ئىم رووداۋە ھېچى ئىم
ئىسىم؟

یوحنا پر ای که که هر دو نیمروز چون تولنی به زحمتی یه گانه
و تارو پد حسانی را دایمیت که همو روانه یی عمره
دستیاچین و نگران ویسی چند دهرکی دایمیت؟

نور دوزماني نه‌سلام که بز په‌وکترین حالته‌که ده‌گمران
په‌یکم په‌بله‌لکه بز په‌دورخستو ده‌ی، بز شم په‌سه پان نه‌مه‌نا،
نه‌پایان بز بر نه‌کره؟

یو لمانو شو کارواناندها تنها محمد ﷺ فیری تسم قورانه
بوو، کسکی تر له خاوه دکانی فیر نپووه؟ چو محمد ﷺ له
تسمنی دواتره سالی یوه شم قسانی لمتشکا خپوه، تا
شمعنی چل سالی هپس تر ټکه نچرو؟

کائنات محمد ﷺ بانگی فطرت‌گانی کرد بزم و مرقدی نیسلام و
نیسلامی بزم باس کرد و قورنایی بزم حورنعمه، بزم نعیان گوت
حز نیمه کالو شت و مد که کمی حزمانه تو بورت هوان و نعمه؟
نور تاباندهی کدی چو روانی فطرت گانه نم تاباندهی؟

ناہیگی (۷۲) لہ سورجی (الائے) و مفر صو:

(لقد كفر الذين قالوا ان الله هو المسيح ابن مريم) .

نايفتى (۷۳) له سورىكى (المائدة) دىفرىمى:

لقد كفر الذين قالوا إن الله ثالث ثلاثة وما من إله إلا الله واحد

تایمٹی (۱۱۵) لہ سورجانی (۱۱۵) دھرمسوی:

وإذ قال الله يا عيسى ابن مريم أئت أنت للناس بالآية من دون
 (٢٠)

نامی، (۱۷۱) له سرور، (المناء) د پښتو ژبې

﴿إِنَّا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلِمَةً أَلْقَيْنَا إِلَىٰ مَرْيَمَ وَرُوحَ اللَّهِ
فَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَآمَنَ وَلَا ظُلْمَ لَنَا لَمَّا جَاءَ عِيسَىٰ لَكُمْ إِنَّا اللَّهُ وَاحِدٌ مِّنْ حُدُودِ
أَن يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ.﴾

تا می‌توانی (۵) نه سورته‌ی (الصافات) ده‌م‌م‌سوره‌ی:
(وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَءِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُّصَدِّقًا لِّمَا
بَيْنِي مِنَ الْحَقِّ وَمُشْرًا يَرْسُولَ بَنِي مَرْيَمَ عِيسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ.)

جای خود چهاروازی‌ها گم‌شده‌اند که می‌توانی قرآن و پیروای
فعله‌گانه‌ی تیرنم‌ی به‌شمارمانه‌ی که‌ی تیرنم‌ی به‌شمارمانه‌ی محمد تیرنم‌ی؟

پان‌م‌سوره‌ی دوازده‌م‌سوره‌ی محمد ﷺ به‌سامانی
خده‌ی به‌م‌سوره‌ی رزق‌ی به‌بازرگانی به‌شام. به‌نم‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی
برحمت‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی
سوره‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی
به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی

به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی
به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی
به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی
به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی

پان‌م‌سوره‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی
به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی
به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی
به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی

به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی
به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی
به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی
به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی

به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی
به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی
به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی
به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی

به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی
به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی
به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی
به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی به‌شمارمانه‌ی

له‌لای دووهم ،

دووهم کس که له نایبیس هیمسا شارەزابوویت و پێغه‌مبەر ﷺ دیبیتی (وهره‌دی کوری یوسف) بوو. شەویش لەسەرەتای هاتە حواریو، یەکەم نایبیتی وێشاندا بسوو. لەدکاتێکدا کە لەمشککوئی (حرا) یەکەم نایبیتی قورناسی بۆ هات، فریشتەیی (وەحی‌ای بەناشکرا) پیسو. لەشێوەیەکێ بێنراوا حەقی پێشان دا لەئەنجامی ئەم چاوپێشکوتەدا پێغه‌مبەر ﷺ وۆر ترساو گێڕایەموو بۆ سالی. وە ئەمەش دەقی ئەو فەرھودەپەچە کە حاتووە عاتێشە گوتوو پێشتر ئێمەیی بوخاریو، موسلیم ھەردووکیان لەکۆتیی (صحیح) دکاسی حەیاندا بایەیان کردوو.

پێغه‌مبەر ﷺ لەمشککوئی (حرا) گۆژەگیری دەکرد بۆ حە دوورخستوو لە گوناھو تاوان، بەپێی نایبەدکاسی پێشتر چەندەھا شەو وۆر خواپەرستی دەکرد، ئەنجا دەهاتەموو بۆ سالی بۆ لای خەدەپەچە.

حوارەدەمەیی لەگەڵ خێشدا دەسڕوو دەگێڕایەموو بۆ ئەمشککووتەکە، ئەمە پێشەیی بوو تا وەحی بۆ هات لە ئەمشککوئی (حرا) فریشتەپەکی هات بۆ لایو پێی وت: پێشترموو، گوتی من خۆشەندوار نیم. پێغه‌مبەر ﷺ دەرھەموو: گۆشەیی بە خۆشەموو تا ناردەست بسوو و تازارم پێن گەشت ئەنجا بێری دام و، گوتی: پێشترموو. گوتی: من خۆشەندوار نیم. بۆ جاری دووهم گۆشەپەچە تا تازارم پێن گەشت ئەنجا بێری دام و گوتی: پێشترموو. گوتی: من خۆشەندوار نیم. بۆ جاری سێھەم گۆشەیی بە خۆشەموو، ئەنجا بێری دام و گوتی: پێشترموو، ئەم نایبەتی بێسەرا خۆشەموو:

(إِنَّمَا بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ، وَإِنَّا وَرَبِّكَ الْأَكْرَمُ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ، عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ...)

پێغه‌مبەریش ﷺ پێشتر ئەوا دووبارە کردۆتەموو.. پاش ئەو پێغه‌مبەر ﷺ دای ئەکۆتە تەپەتەپ و ترسی ئەو دێشپێو، دەگێڕتەموو بۆ سالی خەدەپەچە حەزانیو دەرھەموو: (داسپۆش داسپۆش) ئەوانێش داها پێشە هەتا ترسەکی ئەما، ئەنجا بێسەرھاتەکی حەزی بۆ خەدەپەچە گێڕایەموو گوتی: لەخۆم دەترسم، خەدەپەچە پێی گوت: مەترسە وەللاھی ھەرگیز حوا سەرشتوێت ناكات، چۆنکە پێن گرماں سەر لە حەز و حەش دەدەیت، و، پارمەنتی پێن دەدەیت، بەھارای پێک کەوتووایەموو دەپێت،

دوستی لږ قومو او ډله گریټ، کږمه کي به نښرمان ده کښت، مېرمان
 نوازیت، پشت گیری له حق ده کښت. تنجا خه پچه پردی بڼلای
 وړه دقې کورې نوبدل که شامزای یو، شم پیانو لهسر ده
 نطاسی دا یو یو به فعله، وازی له بت پورستی هڅایو فېری
 نووسنی مېرانی یو یو، تا خوا مچلی لږین به زمانې مېرانی
 نېنجهیلی ده نو سپوره، شم پیانو پور یو یو لهسر پورې چاوه کاشی
 کورم یو یو یو، خه پچه پیو گوت: شامزای! گوتی بگره له م
 براراییت، شویش گوتی: برارای خږم چیت پسر هاتووه؟
 پته مېریش ﷺ پسر هاته که خږی بڼ گټر اېوه. تنجا ودره ده
 پیو گوت: مړی تږ دیو ته هره شو فریشته به که خوا ناره وویستی
 بڼ لای مړوسا، خږزگا به مایو گنج یو مایه، لهو کاته دا
 خږمه کانت دېرمان ده کړی. پته مېر ﷺ لمر موی: بڼ شوان
 دېرمان ده کڼ؟ گوتی: بدلې هیچ پیانک نومه وده پی بڼ هاتیو
 وړ مایه لږه گلا نه کرابې، نه گټر بکوره شو کاته به مېر
 هڅووه پشت گیری ده کم، پاش شو زوری پښه چو ودره ده
 مړه، (وده پی اېش وستا).

بدلې پته مېر ﷺ تنها شونده چاوی به (و دره ده)
 کتووه، نایا له خاوی شم چاوی بکوتنه دا خږا هڅووه نورانی
 بڼ له مېر کړا؟

قورنا ته که چېرې چې هاتږه خوارو له مایو بیست و مږ
 سالفا، چږن ودره ده پی بیست زمان شمعی زانی که پاش حوت
 هڅت سالی تر پته مېر ﷺ له گټل گور مېرانی قور به ش
 راه مویستی، پور هیریدی دلیان به تشکی پاورم روونک به شوه،
 لهو کاتی لږه کړه ده موسلماننکی کور دیت و، پرسیار له
 پته مېر ده کات، په کم جار پته مېر ﷺ ودره ده ناداتووه بڼ
 جاری دووم که پرسیار ده کاتوه پته مېر ﷺ روگر ده کات بڼ
 سیم جار که پرسیار کړد پشی تی کړه، به لږ چغندها نایست
 هاتنه خوارو مېر بڼ پښووه لږه ده پته مېرې نښاده کړی، تا
 دوسېک بیت بڼ پته مېر ﷺ و هڅووه موسلماننکی تریش نت
 زوری قیامت که موسلماننکی خاورن پلوم یا کور بڼ و هڅووه،
 له لای خوا زور گور ودره لهو زه به لږه ده که له روانگی
 نطامېوه به خاورن سامان و پلوم پایه دتاسرین و، رڼان
 لږه ده گیری، له کږمه لږه نښلا مایه رڼ بڼ پلوم پایه سامان

وهمشردت ز زاری نه، بد لگو تنها بز شو کسمبه که خراپدست و
خزمه دگوزاری موسولمانان بین...

(اورده) چۆن نهمی زانی که کوریکه دین بز لای پتقمبیر
الله تا بوی بنویسن:

(عس و فوفی ان جاده الاھمی وما یترک لطف یز کی...) (ص ۱-۱۲)
پان و مرقه می همزار نهمی چۆن زانی که پاشی چوارد سال
نهمان کتچ ده کمن بز مدهینمو لمتاوجمی اهدرا دا شمریکه لمتوران
موسلمانان و بت پهرستانا زووده دات و ژماردی موسلمانان کان زور
کهمو ژماردی نهمانیش زور زورمو، له نهمجا سدا موسلمانان کان
بسمبرانا سمرده کمن و حقتا دپلیان این ده گرن و بدلام پتقمبیر
الله به پاره پره لایان ده کات و نهمجا سمر زوشنی بکات و بلن:
(ماکان لکنی ان یكون له اسرى حتى یقعن فی الارض لیمنون صرغ
الدنیا والله یرید الاخرة والله عزیز حکیم.. لولا کذاب من الله سئل لیسکم
فیما اعدکم عذاب عظیم...) (الفصل ۶۸)

لژمهی پتقمبیری گرده که بچ نهمی کوشتون؟ نهمانمو
چندها و نهمی تری و ده که نهمانه زورن له قورشاندا (اورده) ای
بسمزمان نهمانده چۆن زانی؟

کتیبی:

بسمبرانی هانده رارودی (ومعی او) و کیشنی پتقمبیر الله بز لای
(اورده) ام له کتیبی (جواهر الحضری) و مگر گریوه له لاپمردی (۳-۵) چاپی
قاهره.

نهم کتیبانش زانیاری زیانیان تهله دمریاری نهمجا بده:

۱- زانی پتقمبیری سمن، عبدالعزیز پارمزان، بمرگی و کسم
لاپم ۸۸-۸۹ و ۱۳۰-۱۳۳.

۲- زانی پتقمبیری سمن، عبدالعزیز پارمزان، بمرگی و مرم
لاپم ۱۴-۱۵.

۳- نوده عبد بن الفقه الی الفقه لاپم ۵۵-۵۶.

نهم بایده له کتیبی (نهمنا ده نهم) به کسمیکه دسکاریه و مگر گراوه.

لە بلاوكراوەكانى
نـاوەندى رۆژنى

ستىعمانى / بازارى راپەڕىن

چاپخانهى وهزارەتى پەرەردە - هەولێر